

Örnek -1

$n \in \mathbb{N}^+$ olmak üzere,

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1$$

olduğunu gösteriniz.

Çözüm

$\sqrt[n]{1+n} = 1 + f(n)$ olsun.

$f(n) \geq 0$ olacağı açıktır.

$$\sqrt[n]{1+n} = 1 + f(n) \Rightarrow 1+n = [1 + f(n)]^n$$

sağ tarafı Binom Teoremine göre açalım:

$$1+n = 1 + n \cdot f(n) + \frac{n(n-1)}{2} \cdot [f(n)]^2 + \dots$$

$$\Rightarrow 1+n \geq 1 + \frac{n(n-1)}{2} \cdot [f(n)]^2$$

$$\Rightarrow 0 \leq [f(n)]^2 \leq \frac{2n}{n(n-1)}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} (0) \leq \lim_{n \rightarrow \infty} [f(n)]^2 \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n}{n(n-1)}$$

$$\Rightarrow 0 \leq \lim_{n \rightarrow \infty} [f(n)]^2 \leq 0$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} [f(n)]^2 = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} f(n) = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{1+n} = 1$$

bulunur.

Bu sonucu problemimizin çözümünde kullanalım:

$$\sqrt[n]{1} \leq \sqrt[n]{n} \leq \sqrt[n]{1+n}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{1} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{1+n}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} (1)^{\frac{1}{n}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{1+n}$$

$$\Rightarrow 1 \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} \leq 1$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1$$

elde edilir.

Örnek -2

$x \in \mathbb{R}^+$ olmak üzere,

$$\lim_{x \rightarrow \infty} x^{\left(\frac{1}{x}\right)} = 1$$

olduğunu gösteriniz.

Çözüm

$n \in \mathbb{N}^+$ olmak üzere,

$n \leq x \leq n+1$ olsun.

Her n değeri için,

$\sqrt[n]{n} > 1$ ve $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n} = 1$ olması,

en azından n 'nin büyük değerleri için,

$$(n+1)^{\left(\frac{1}{n+1}\right)} \leq x^{\frac{1}{x}} \leq n^{\left(\frac{1}{n}\right)}$$

sıralamasını yapmamıza olanak verir.

$$(n+1)^{\left(\frac{1}{n+1}\right)} \leq x^{\frac{1}{x}} \leq n^{\left(\frac{1}{n}\right)}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} (n+1)^{\left(\frac{1}{n+1}\right)} \leq \lim_{x \rightarrow \infty} x^{\frac{1}{x}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} n^{\left(\frac{1}{n}\right)}$$

$$\Rightarrow 1 \leq \lim_{x \rightarrow \infty} x^{\frac{1}{x}} \leq 1$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} x^{\frac{1}{x}} = 1$$

elde edilir.

Örnek -3

$x \in \mathbb{R}^+$ olmak üzere,

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^x$$

değerini bulunuz.

Çözüm

$x = \frac{1}{t}$ dönüşümü yapalım.

x , 0 'a sağdan yaklaşırken
 t , $+\infty$ 'a iraksayacaktır.

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \lim_{t \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{t} \right)^{\frac{1}{t}}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{1}{t^{\frac{1}{t}}}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \frac{1}{\lim_{t \rightarrow \infty} t^{\frac{1}{t}}}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = \frac{1}{1}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} x^x = 1$$

elde edilir.

Örnek -4

$x \in \mathbb{R}^+$ olmak üzere,

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x}$$

değerini bulunuz.

Çözüm

$x = \frac{1}{t}$ dönüşümü yapalım.

x , 0 'a sağdan yaklaşırken

t , $+\infty$ 'a iraksayacaktır.

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = \lim_{t \rightarrow \infty} \frac{\ln \left(\frac{1}{t} \right)}{\frac{1}{t}}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = \lim_{t \rightarrow \infty} (-t \cdot \ln t)$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = \lim_{t \rightarrow \infty} [-\ln(t^t)]$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = -\ln \left[\lim_{t \rightarrow \infty} (t^t) \right]$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{x} = -\infty$$

elde edilir.

Örnek -5

$x \in \mathbb{R}^+$ olmak üzere,

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} + \ln x \right)$$

değerini bulunuz.

Çözüm

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} + \ln x \right) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1 + x \cdot \ln x}{x} \right)$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} + \ln x \right) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1 + \ln(x^x)}{x} \right)$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} + \ln x \right) = +\infty$$

bulunur.

Örnek -6

$\lim_{x \rightarrow 1^+} (x-1) \cdot \ln(x^2-1)$ değerini bulunuz.

Çözüm

$x-1 = t$ dönüşümü yapalım:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1^+} (x-1) \cdot \ln(x^2-1) &= \lim_{t \rightarrow 0^+} t \cdot \ln(t^2+2t) \\ &= \lim_{t \rightarrow 0^+} \ln[t \cdot (t+2)^t] \\ &= \lim_{t \rightarrow 0^+} \ln t^t + \lim_{t \rightarrow 0^+} \ln(t+2)^t \\ &= \ln\left(\lim_{t \rightarrow 0^+} t^t\right) + \ln\left(\lim_{t \rightarrow 0^+} (t+2)^t\right) \\ &= 0 \end{aligned}$$

bulunur.

Örnek -7

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos x)}{2x^2}$ değerini bulunuz.

Çözüm

$\cos x = 1 - 2 \sin^2 \frac{x}{2}$ diyelim:

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos x)}{2x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \left[\ln\left(1 - 2 \sin^2 \frac{x}{2}\right) \right]^{\frac{1}{2x^2}}$$

$2 \sin^2 \frac{x}{2} = t$ dönüşümü yaparsak,

$$x = 2 \cdot \text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}} \text{ olur.}$$

$$L = \lim_{x \rightarrow 0} \ln\left(1 - 2 \sin^2 \frac{x}{2}\right)^{\frac{1}{2x^2}}$$

$$\Rightarrow L = \lim_{t \rightarrow 0} \ln(1-t) \frac{1}{8 \cdot \left(\text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}}\right)^2}$$

$$\Rightarrow L = \lim_{t \rightarrow 0} \ln\left[(1-t)^{\frac{1}{t}}\right]^{\frac{t}{8 \cdot \left(\text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}}\right)^2}}$$

$$\Rightarrow L = \lim_{t \rightarrow 0} \ln\left[(1-t)^{\frac{1}{t}}\right]^{\frac{t}{8 \cdot \left(\text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}}\right)^2}}$$

$$\Rightarrow L = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{t}{8 \cdot \left(\text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}}\right)^2} \cdot \lim_{t \rightarrow 0} \ln\left[(1-t)^{\frac{1}{t}}\right]$$

Soldaki limit için $u = \text{Arcsin} \sqrt{\frac{t}{2}}$ dönüşümü yaparsak, $t = 2 \sin^2 u$ olur.

$$\Rightarrow L = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{2 \sin^2 u}{8 \cdot u^2} \cdot \ln \lim_{t \rightarrow 0} \left[(1-t)^{\frac{1}{t}}\right]$$

$$\Rightarrow L = \frac{1}{4} \cdot \ln(e^{-1})$$

$$\Rightarrow L = -\frac{1}{4} \text{ bulunur.}$$